

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ І МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ - КОНФЕРЕНЦІЇ**

**“LINGUISTICS AND
METHODOLOGY
IN LSP TRAINING”**

**До 100-річчя заснування
Університету**

ДНІПРО

2023

“Linguistics and Methodology in LSP training” (до 100-річчя заснування Дніпровського державного аграрно-економічного університету): матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, (13 квітня 2023 року). Дніпро: ДДАЕУ, 2023. 168 с.

(посвідчення УкрІнтеї № 625 від 22 грудня 2022 року)

Організатори конференції:

Кафедра філології факультету обліку і фінансів ДДАЕУ

Учасники конференції:

- ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
- ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- УНІВЕРСИТЕТ МИТНОЇ СПРАВИ ТА ФІНАНСІВ
- ХАРКІВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ»
- ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
- КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, М. ЗАПОРІЖЖЯ
- УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ, М. ДНІПРО,
- НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
- ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ
- УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
- ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
- БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
- КЗО «НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ КОМПЛЕКС «ВАЛЬДОРФСЬКА СЕРЕДНЯ ЗАГАЛЬНООСВІТНЯ ШКОЛА I-III СТУПЕНІВ - ДИТЯЧИЙ САДОК
- ANHUI INTERNATIONAL STUDIES UNIVERSITY (CHINA)
- PRIVATE SECONDARY SCHOOL AD ASTRA (POLAND)
- CLC EDUCATIONAL CENTER, (CYPRUS)
- KYRGYZ NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY (KYRGYZSTAN)
- AGROVATION CORPORATION (ISRAEL)

Робочі мови конференції: англійська, німецька, французька, українська

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори

ПЕРЕДМОВА

У 2022 році Дніпровський державний аграрно-економічний університет святкував 100-річний ювілей. За свою довгу історію Університет підготував тисячі випускників, які зробили гідний внесок у розвиток аграрного сектору нашої держави, національної і світової науки, стали активними творцями духовної та матеріальної культури України.

Основною метою нашої науково-практичної конференції є об'єднання зусиль провідних фахівців та науковців задля висвітлення результатів найефективніших та найновітніших досліджень у сфері професійної підготовки сучасних фахівців.

Беручи участь у цій знаковій для нашого університету події, кожен з Вас має нагоду апробувати результати плідної наукової роботи, виявити свої наукові та творчі здібності у фаховій підготовці майбутніх спеціалістів, обговорити актуальні питання мовної підготовки в умовах сьогодення.

Вважаємо, що здобувачі закладів вищої освіти та науковці, які сьогодні беруть участь у науково-практичній конференції, демонструють високий науковий потенціал, про що свідчить різноаспектність досліджень, якість і творчий підхід до підготовки матеріалу, власна позиція щодо оцінки соціально-економічних явищ.

Шановні учасники, щиро зичимо Вам миру і злагоди, міцного здоров'я і щастя, добра і достатку, гармонії та впевненості у власних силах! Нехай Ваші успіхи надихають на нові звершення та переконують нас, що Україна – це держава з багатим науковим потенціалом!

З повагою,

оргокомітет конференції.

ЗМІСТ

ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАПРЯМИ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

НАШИВАНЬКО О. В. ПРОБЛЕМА ТЛУМАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ОСНОВНІ НАПРЯМКИ КОСМЕТОЛОГІЇ	10-11
DRES I.K., PETROVA V.V. SPRACHLICHE MERKMALE DER SCHWEIZER VARIANTE DER DEUTSCHEN SPRACHE	12-13
MASLOVA T. B. MODERN SCIENCE OF TERMINOLOGY: WHAT IS NEW?	14-17
SERHIENKO A.V., SHVETS S.S. SPRACHLICHE MERKMALE DER ÖSTERREICHISCHEN VARIANTE DES DEUTSCHEN	17-19

МЕТОДИКА І ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ

БАБЕНКО К. П. ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИЙ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	21-24
БОДАРЕЦЬКА А.В., ДРОБОТЮК С.С. МЕТОД КЕЙС-СТАДІ ЯК СУЧАСНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ	24-25
БОРТНИК С.Б. РЕФЕРУВАННЯ ТА АНОТУВАННЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	25-28
БРІГІДА В. Р., ШЕЙПАК К. О. ЕМОЦІОНАЛЬНИЙ ФАКТОР В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	28-30
ВОЛОБУЄВА П. С. ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНИХ ОНЛАЙН РЕСУРСІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ДІЛОВА ІНОЗЕМНА МОВА» СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	30-32
КОЛОМОЄЦЬ К. В., ШЕЙПАК К. О. ЗНАЧЕННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	32-34
ПАНТІЛЕЄНКО К.С. ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОГО ПРОСТОРУ В ОСНОВНИХ ІНСТИТУТАХ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	34-35
ПОСТОЙКО Н.М., МАЛИНЮК С.Ю. ОСНОВНІ ТИПИ КЕЙС-СТАДІ НАВЧАННЯ	36-37
РЕЗУНОВА О.С. ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ	37-38
СОКОЛОВА К.В., ЩЕТИННИКОВА О.О. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ	38-41
ЧЕРНИШЕНКО Д. А., ШЕЙПАК К. О. ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ В ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ	41-43

СИТУАЦІЇ УСПІХУ	
ЧОРНОБАЙ В.Г. ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВИТИ: СУЧАСНІ АСПЕКТИ	43-47
BEZZEY K.S. IS IT POSSIBLE TO LEARN ENGLISH FOR SHORT PERIOD OF TIME	47-49
BUINYTSKYI O.I., DIMITROV I.I., KOVAL V.O FOREIGN LANGUAGE TEACHING TO STUDENTS OF TECHNICAL SPECIALTIES	49-50
KARPOVA D.V., KHOMUTENKO V.L. THE MODERN ONLINE EDUCATIONAL SOURCES AS A GOOD WAY OF LEARNING FOREIGN LANGUAGE	50-51
KAZAKEVYCH O.I. CALLAN METHOD IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES	51-52
KRAMARENKO T.V. MODERN TEACHING METHODS AS A PART OF A MASS EDUCATIONAL REFORM	52-53
LAZARENKO V.A. GPT AS A BRAND-NEW TECHNOLOGY FOR LEARNING FOREIGN LANGUAGES	54-55
MEDVEDEVA M.V. WHY YOU SHOULD STUDY FOREIGN LANGUAGES	55-56
MOZHACHEVA I.S. AVOIDING MISTAKES DURING LEARNING ENGLISH	56-58
PIDDUBTSEVA O.I. DEUTSCHSPRACHIGE AUSBILDUNG FÜR ZUKÜNFTIGE LANDWIRTE	59-60
REZUNOVA V.V. TEACHING TACTICAL MEDICINE IN AN ENGLISH FOR PROFESSIONAL PURPOSES COURSE	61-62
SILKOV R.L., STASIUK T.V. MODERN TECHNOLOGIES OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES	62-64
STARYKOVSKA D.O. HOW TO MOTIVATE STUDENTS TO LEARN FOREIGN LANGUAGES	64-66
TAMCHUK L.M., ZAZHARSKA N.V. THE GRAMMAR TRANSLATION METHOD AS THE WAY OF LEARNING FOREIGN LANGUAGES	66-67
ПРОФЕСІЙНА, МІЖСОБИСТІСНА Й МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ	
БЕСАРАБ В.С. ЧИ ДОБРЕ ВИ ПАМ'ЯТАЄТЕ ФРАЗИ ДІЛОВОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	69-71
БРІГДА В. Р., ШЕЙПАК К. О. РОЛЬ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ	72-75
ДЕМЧУК Д. С. ПРОБЛЕМИ МІЖСОБИСТІСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ	75-76

ЗЕМЕЛЬКО С.І., НАЗАРЕНКО О.В. СТИЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЙНОМУ СПІЛКУВАННІ	76-79
КОЗІЙ О. Р. БАР'ЄРИ КОМУНІКАЦІЇ СТУДЕНТІВ В АКАДЕМІЧНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	79-81
КУТОВА Д.О., НАЗАРЕНКО О.В. УЖИВАННЯ СЛЕНГУ СУЧАСНОЮ МОЛОДДЮ	81-83
НАЗАРЕНКО О.В. УЖИВАННЯ ЕМОТИВІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ	83-85
ПАЩЕНКО М. С. КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ	85-87
ПЕРЕДЕРІЙ О.Л. ТРЕНІНГИ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ	87-88
СКИДАН Д. Р., ШЕЙПАК К. О. КУЛЬТУРА ПРОФЕСІЙНИХ КОМУНІКАЦІЙ У МІЖНАРОДНОМУ СПІЛКУВАННІ	88-90
СТАСЮК Т.В. ПРОФЕСІЙНА ГУМАНІТАРНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ	90-94
ШИЛІН О. М., ШЕЙПАК К. О. КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ДИДАКТИЧНОГО КОНТРАКТУ	94-96
TARKAR BEKSIETOV ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF USING STANDARDIZED TESTING FOR EVALUATING STUDENTS' KNOWLEDGE	96-97
HLUSHKOVA M.S. CONFLICTS IN PROFESSIONAL COMMUNICATION	97-99
CHRISTINA KALISTEOUS. GOOD COMMUNICATION IN LEARNING ENVIRONMENT	99-101
KARMANOVA A.A. SHORTCOMINGS OF PROFESSIONAL COMMUNICATION	101-102
KULKO V.A. OPTIMIZATION OF STUDENTS' INDEPENDENT WORK FROM THE STANDPOINT OF THE COMPETENCE APPROACH	102-103
LAPSHEVA O. A. CONSULTING IN UKRAINE	103-104
LITVYNCHUK O. A. THE IMPACT OF IFRS ADOPTION ON FINANCIAL REPORTING QUALITY IN UKRAINE: AN EMPIRICAL STUDY	104-105
LUKATSKA YA.S. EXTRACURRICULAR ACTIVITIES IN ADAPTATION OF UKRAINIAN SCHOOL STUDENTS TO POLISH EDUCATIONAL SYSTEM	105-107
MISHCHENKO O. Y. FEATURES OF STAFF MOTIVATION IN THE UK	107-108
MITRAKOV M.O. GAMES IN THE PROCESS OF EDUCATION	109-110
MUSIENKO L.D. FORMATION OF PROFESSIONAL COMMUNICATION	110-111
NEMICHEVA A.O. COMPUTERS AS A LANGUAGE LEARNING	111-112

TOOL	
NENAKHOVA M.I. COMPETITIVENESS OF AN ENTERPRISE	112-114
PERERVA K.A., RUDCHYSHYN T.P., KLYMENKO S.S. MANAGEMENT IS A PROFESSION OR LIFESTYLE?	114-115
RADIONOVA T.O. DIE ALLGEMEINEN GRUNDSÄTZE DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION	115-116
RESHETNNYAK E.V. STAGES OF COMMUNICATION	116-118
SABLEVA V.O. TYPES OF COMMUNICATION	118-119
SAKOVETS D.G. HOW TO IMPROVE YOUR TIME MANAGEMENT?	119-120
SARKISIAN S.L. COMMUNICATION AS PERCEPTION AND UNDERSTANDING OF EACH OTHER	120-121
SEMAK L. A. FEATURES OF THE STUDENT AND TEACHER COMMUNICATION CULTURE	121-123
ALEX SILNYTSKYI. PROFESSIONAL COMMUNICATION IN AGROBUSINESS IN THE 21-ST CENTURY	123-124
STEPANENKO V.V. MANAGEMENT OF THE QUALITY SYSTEM IN THE ENTERPRISE	124-125
SHASHKINA N.I., SOKOLOVA K.V., DRUZHININA L.V. SOME APPROACHES TO COMMUNICATION SKILLS	125-127
SHEN LIIN CAREER PROSPECTS FOR TRANSLATORS IN THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA	127-128
SHENDRYK K.A. COPYWRITING IN THE BUSINESS ACCOUNTING POLICY: COSTS AND CONTRIBUTION TO THE FINANCIAL RESULT	128-129
STUKALO O.A. FUNCTIONS OF LANGUAGE IN COMMUNICATION	130
VALIAIEVA T.A. WAYS TO IMPROVE PROFESSIONAL COMMUNICATION	131-132
VYSOTSKA A.S. TECHNIQUES AND METHODS OF EFFECTIVE COMMUNICATION IN PROFESSIONAL ACTIVITIES	132
YEFREMOV D.YU. THE STATE OF SOCIAL RESPONSIBILITY OF BUSINESS UNDER THE CONDITIONS OF UKRAINE	133-134
YUSHKOVSKIY D.D. PORTFOLIO INVESTMENTS AND THEIR IMPACT ON THE UKRAINIAN ECONOMY	134-136
ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО, КОПРАЙТИНГ, МЕДІАГРАМОТНІСТЬ	
ВАКУЛЕНКО А.В. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ У ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ	138-139
ВЕХНОВСЬКИЙ І.Є, СИРОТА А.Р. РОЗУМІННЯ СЛЕНГУ ТА ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ	140-141
ЗАЦЕРКЛЯНА Д. О., ГУСЛЕНКО І. Ю. ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ РЕАЛІЙ РОМАНУ ДЖОНА ІРВІНГА “THE CIDER	142-144

HOUSE RULES” В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ	
КОНДРАТЕНКО О. О. МЕДІАКУЛЬТУРА СТУДЕНТА В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	144-146
ПУСТОВОЙТ Н.І. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ ФРАНЦУЗЬКИХ ТЕРМІНІВ САДОВО-ПАРКОВОЇ ГАЛУЗІ	146-149
ЧИЖИКОВА І.В., ГОЛЯК В.І., ТОКАРСВА А.В. ДЕЯКІ ЗАСОБИ ПЕРЕКЛАДУ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНОЇ ЛЕКСИКИ НА ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ	149-150
ШАРКОВА Н.Ф., ДАКАЛЕНКО О.В. НАУКОВО-ТЕХНІЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: ЗБАГАЧЕННЯ ШЛЯХОМ КОНВЕРСІЇ	151-152
УМЕРЕНКОВА Є. Є. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СУЧАСНОГО ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ	153-155
ІАЗІУК Д.ІЕ., РАДИОНОВА Т.О. ÜBERSETZUNG VON UMWELTBEGRIFFEN IM KONTEXT DER INTERKULTURELLEN KOMMUNIKATION: EIN THEORETISCHER ASPEKT	155-156
ЛЫЧУК В.В., РАДИОНОВА Т.О. WIE KANN MAN MEDIENKOMPETENZ PRAKTIZIEREN?	156-157
KUTNIA I.S. HOW TO PROPERLY WRITE A TEXT THAT WILL SELL ON THE INTERNET	157-159
POSTANJUK M.M., РАДИОНОВА Т.О. VERKÜRZTE UND VOLLSTÄNDIGE ÜBERSETZUNGEN	159-160
ТΥSHCHENKO V.A. MEDIA LITERACY: AN ESSENTIAL COMPETENCE IN THE MODERN WORLD	161-164
SHEYPAK K. O. CURRENT PROBLEMS OF TRANSLATION SCIENCES	164-166
YURCHENKO R.A. MEDIA LITERACY IN A PROFESSION OF AGROENGINEER	166-167

сказаного залишився невідомим. Крім того, підбиваючи підсумок можна оцінити, що ваш опонент правильно вас зрозумів і готовий слухати далі.

Застосовуючи ці прийоми у спілкуванні можна успішно здійснювати комунікації між представниками різних культур і правильно вибудовувати професійні відносини, що у свою чергу сприятиме розвитку ефективного та взаємовигідного економічного співробітництва у світовому масштабі.

Література

1. Зеркина Н. Н. Терминология и фразеология // Вестник Челябинского государственного университета. 2013. № 31 (322). С. 138-140.
2. Зеркина Н. Н. Мультикультурализм английской фразеологии. Русские лингвокультурологические заимствования // Проблемы истории, филологии, культуры. 2014. № 3 (45). С. 223- 225.
3. Кибанов А. Я. Этика деловых отношений / А. Я. Кибанов и др. М. : Дрофа, 2013. 365 с.
4. Коваленко М. Ю., Коваленко В. А. Теория коммуникации. М. : Юрайт, 2016. 415 с.

Стасюк Т.В.

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ПРОФЕСІЙНА ГУМАНІТАРНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ-АГРАРІЇВ

Відповідно до Закону України “Про освіту”, “метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості й найвищої цінності суспільства, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу” [1]. Це характеризує освіту як єдиний безперервний процес та означає, що головним завданням діяльності вищого закладу є не тільки підготовка висококваліфікованих фахівців, а й формування особистості студентів через гармонійне поєднання професійних, морально-естетичних, психологічних якостей. Особливо актуальною є така проблематика для аграрних закладів освіти тому, що загалом у змісті професійної підготовки фахівців-аграріїв переважає фахова освіта, водночас нівелюється гуманітарна компонента.

БЛОК А. Основні компетенції відповідно до стандарту вищої освіти для першого освітнього ступеню (бакалаврського) галузі знань “Аграрні науки й продовольство” такі: **1)** Здатність продемонструвати розуміння проблем якості; **2)** Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі й дослідні дані в галузях аграрного виробництва; **3)** Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих

умовах; 4) Здатність застосовувати відповідні кількісні математичні, наукові й технічні методи, а також комп'ютерне програмне забезпечення для розв'язання завдань аграрного спрямування; 5) Навички здійснення безпечної діяльності; 6) Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; 7) Здатність працювати в команді; 8) Прагнення до збереження навколишнього середовища; 9) Здатність зберігати й примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, техніки й технологій, використовувати різні види й форми рухової активності для активного відпочинку й ведення здорового способу життя.

Згідно з галузевим стандартом 2019–2020 рр. навчальні плани підготовки бакалаврів мають чотири групи дисциплін: 1) гуманітарної та соціально-економічної підготовки; 2) природно наукової (фундаментальної підготовки); 3) професійної та практичної (професійно орієнтованої) підготовки; 4) вибіркової дисциплін.

У змісті навчальних програм із дисциплін гуманітарного циклу, які входили до навчальних планів аграрних ЗВО, були включені **філософія, культурологія, психологія, соціологія, українська й іноземна мови.**

Нині навчальні плани підготовки фахівців різних аграрних ВНЗ містять нормативні навчальні дисципліни, які є незмінними для будь-якої установи вищої освіти, що готує майбутніх фахівців, а також вибіркової дисципліни (за вибором студента). Нормативні дисципліни поділяються таким чином: дисципліни циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки (**історія України й культурологія, українська мова професійного спрямування, політологія, іноземна мова за професійним спрямуванням, філософія, соціологія, психологія, правознавство, економічна теорія**); дисципліни циклу математичної та природничо-наукової підготовки; дисципліни циклу професійної та практичної підготовки.

БЛОК Б. До нормативної частини навчального матеріалу Дніпровського державного аграрно-економічного університету включені такі дисципліни циклу гуманітарної підготовки: по кафедрі філософії, соціології та історії – **історія та культура України, філософія, соціологія**; по кафедрі філології – **українська мова професійного спрямування, іноземна мова професійного спрямування, ділова іноземна мова.** На жаль, аналіз показує обмежену кількість гуманітарних дисциплін, що не зберігає гуманітарну парадигму виховання особистості у ЗВО. Порівняно з наповненням нормативної частини дисциплін інших університетів, яке можна проаналізувати у відкритому доступі на їхніх сайтах, акцентуємо увагу, в блоці нормативних дисциплін ДДАЕУ немає курсів: **логіка, політологія, релігієзнавство, психологія, мораль і моральна свідомість, етика і естетика, риторика, педагогіка.**

Окремо зазначимо, що з навчальних планів зник предмет **латинська мова** для спеціальностей “Агрономія” та “Ветеринарна медицина”. Альтернативою було запропоновано приєднати **латину** до іноземної (в практиці – англійської) мови й створити курс “**Іноземна (англійська) мова за**

професійним спрямуванням і латинська мова”, який має поєднати сучасну й мертву класичну мови, вживані у кардинально різних площинах функціонування.

Вибірковими дисциплінами (саме з циклу гуманітарних) за вибором студента в навчальних планах підготовки бакалаврів визначені такі: по кафедрі філософії, соціології та історії – *психологія, логіка, політологія, релігієзнавство, риторика, етика і естетика, історія світової культури, українознавство*; по кафедрі філології – *друга іноземна мова професійного спрямування, професійна комунікація, ораторське мистецтво*. Як ми бачимо, частину з нормативних дисциплін інших ЗВО у ДДАЕУ переведено до блоку вибірових для ступеня вищої освіти “бакалавр”. Аналіз дозволяє зробити висновок, що варіативна частина, яка визначається навчальним відділом університету, містить обмежену кількість дисциплін гуманітарного циклу в порівнянні з навчальними планами інших ЗВО. Для неї не розроблено, наприклад, такі поширені дисципліни: для кафедри філософії, соціології та історії – *конфліктологія, політтехнології, особистісний розвиток*; для кафедри філології – *термінознавство, джерелознавство, фахова література, культура наукової мови, психолінгвістика, соціолінгвістика, когнітивна лінгвістика, ділові переговори*.

З усього блоку навчальних дисциплін, запропонованих до вивчення в ДДАЕУ, залишено саме предмети з прагматичним навантаженням – базові вимоги держави – *історія України й українська мова*, а також основні *іноземні мови* для спілкування з країнами-партнерами держави – *англійська, німецька, французька*. З високоповажних дисциплін, що навчають студентів загальнолюдським цінностям, залишено лише дві – *філософія, соціологія*.

Чи можемо ми говорити про кваліфікованого фахівця, гідного члена суспільства, високоосвічену особистість, творчого, талановитого, розвиненого студента, коли його знання обмежені тільки окремою галуззю? Порівнюючи БЛОК А (особливо пункти 7,9) та БЛОК Б у викладі аналізованого матеріалу дослідження, доходимо висновку, що процес підготовки обмежується наданням інформації, формуванням лише *базових гуманітарних* та широких фахових знань і умінь, присвоєнням кваліфікації, але це не є *процес виховання особистості, творчої людини, інтелігента, людини з високими громадянськими позиціями, моральними ідеалами, розвиненими саме на теренах університету талантами*.

Аналіз різних аспектів професійного навчання майбутніх фахівців дозволив виявити недоліки їхньої *гуманітарної підготовки*, а саме:

1) невідповідність між потребою в соціально-гуманітарній підготовці фахівців та обсягом часу, відведеного в освітніх планах на вивчення дисциплін гуманітарного циклу; формальне приєднання гуманітарної підготовки до спеціальної або відведення мінімуму годин на неї;

2) перевантаженість освітніх програм і підручників фактичним матеріалом, а потім акцент на передачі знань, умінь, навичок замість комплексного й всебічного розвитку особистості;

3) тенденція передавання великого обсягу навчального матеріалу за обмежений час, брак часу на контроль вивчення матеріалу, що культивує репродуктивне викладання гуманітарних дисциплін;

4) збереження за педагогом ролі центральної фігури освітнього процесу й жорстке обмеження його взаємодії зі студентами лише для передачі засвоєння знань, що знецінює освітній процес, робить працю викладача неефективною;

5) недостатня реалізація особистісно орієнтованого підходу в навчанні, ригоризм і жорстка структура навчання в закладах вищої освіти аграрного спрямування забезпечує типову масову підготовку фахівців, практично нівелюючи індивідуальний підхід до студента;

6) застосування тільки традиційних форм і методів навчання, орієнтованих на середнього студента, що значно шкодить розвитку його творчої індивідуальності, формуванню важливих якостей фахівця, таких як креативність, творчість, новаторство, самостійність [2. с. 172];

7) традиційний характер організації освітнього процесу, зумовлений консервативно орієнтованою професійною підготовкою викладача, нестачею інноваційних підходів до викладання, невикористанням найновіших мультимедійних засобів, не обізнаністю в новітніх технологіях навчання [2. с. 173];

8) відсутність у меті й змісті навчання дисциплін гуманітарного циклу для пошуку єдності об'єктивного й суб'єктивного у світі, які передбачають розвиток студента через сприйняття, усвідомлення та осмислення загальнолюдських цінностей, формування мотивів самореалізації особистості;

9) недооцінка аксіологічного виміру під час викладання дисциплін гуманітарного циклу, що пов'язано з невизнанням його ролі в процесі підготовки студента до майбутньої професійної діяльності;

10) перевантаженість програм і підручників фактичним матеріалом; недоліки в структуруванні викладачем освітнього матеріалу, викликані недооцінкою ролі гуманітарних дисциплін у процесі розвитку й самореалізації суспільства в цілому й кожної конкретної особистості зокрема, внаслідок чого для відбору освітнього матеріалу застосовуються звичайні критерії.

Висновки й пропозиції. З метою покращення гуманітарно орієнтованого навчання доцільно запропонувати такі заходи:

- використання гуманітарних знань під час вивчення спеціальних дисциплін і, відповідно, природничих і технічних наук під час викладання гуманітарних дисциплін;

- розроблення системи інтегрованих знань із кількох дисциплін;

- подолання формальних підходів до викладання гуманітарних дисциплін;

- використання інноваційних технологій навчання, що забезпечить індивідуальний, особистісно орієнтований, праксеологічний підхід до студента;

- навчання гуманітарним предметам у закладі вищої освіти на основі комплексної моделі цілей навчання гуманітарних предметів;

- переведення мети навчання на розвиток єдності когнітивної, особистісної та діяльнісної сфер студентів;

• єдність та узгодженість викладання таких предметів, як *філософія, психологія, мораль і моральна свідомість, етика і естетика, релігієзнавство, соціологія, культурологія, рідна й іноземні мови, комунікація* для забезпечення досягнення оптимального результату – всебічного морального, духовного, культурного, психологічного розвитку особистості студента;

• переосмислення досвіду професійної підготовки майбутніх аграріїв з позиції гуманізації процесу освіти, який передбачає зміну пріоритетів, а саме:
1) цілей (актуалізація та розвиток особистісних і суб'єктних функцій індивіда);
2) змісту (поєднання освітнього стандарту з особистісним досвідом студентів);
3) технологій (для особистісного рівня самореалізації студента);

• оновлення змісту дисциплін з урахуванням досягнень сучасних наук;
• впровадження нових дисциплін, спрямованих на вдосконалення психологічних якостей студента – світоглядних, духовних, естетичних тощо;

• широке введення комунікативних дисциплін – риторика, ораторське мистецтво, публічний виступ, дискусія в малих групах, що скеровані на розвиток критичного мислення в студентів і розвиток творчих здібностей.

Отже, викладений вище матеріал підтверджує, що в аграрних університетах має бути відновлена гуманітарна підготовка здобувача освіти, яка є однією з невіддільних компонент загальної підготовки майбутніх фахівців, без якої важко уявити висококваліфікованого фахівця аграрного профілю як свідомого громадянина України, високоосвічену людину, культурну особистість.

Література

1. Закон України “Про освіту” № 2145–VIII, від 06.04.2022. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38–39, с. 380.

Шилін О. М., Шейнак К. О.

Dnipro State University of Agriculture and Economics

КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ДИДАКТИЧНОГО КОНТРАКТУ

Сучасну лінгвістику вирізняє інтерес до вивчення явищ у умовах їх реального функціонування у мовленні, що призводить до усвідомлення залежності конкретного мовного вживання від сукупності екстралінгвістичних умов. Одним із актуальних міждисциплінарних напрямів сучасного мовознавства є дискурс-аналіз, за якого дискурс вивчається в аспектах його породження, розуміння та впливу. Інтерес до вивчення дидактичного дискурсу як типізованої форми членування єдиного комунікативно-дискурсивного простору залишається незмінним через його важливість для соціуму. Реалізація ефективної комунікативної взаємодії учасників дидактичного дискурсу можлива в умовах розуміння специфіки його організації та змісту, що досягається, в тому числі, за допомогою засобів просодії. Прагматичний та комунікативний аспекти просодії, а саме її здатність передавати сенс,

